

“ÂSİM’İN NESLİ”NE SAFAHAT’IN NESRİ

HASAN KÜPELİ

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 440

Edebiyat: 235

ISBN 978-625-5905-07-9

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2025

Yazar: Hasan Küpeli

Kitap Editörü: Alev Sınar Uğurlu

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.

(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

“Âsim’in Nesli”ne Safahat’ın Nesri

Yazar: Hasan Küpeli, Editör: Alev Sınar Uğurlu (Prof. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2025.

488 s. ; 13,5 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 440)

ISBN 978-625-5905-07-9

1- Edebiyat 2- Türk Edebiyatı 3- Şiir 4- Nesir

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Sunuş.....	11
Ön Söz.....	15
Eldeki Çalışmaya Dair Notlar.....	19

Birinci Kitap SAFAHAT

1. Kâri’e (Okuyucuya).....	23
2. Fâtih Cami’i.....	24
3. Hasta.....	27
4. Tevhîd yâhud Feryâd (Birlik ya da Haykırış).....	31
5. Küfe.....	36
6. Durmayalım!.....	39
7. Hasır.....	42
8. Geçinme Belası.....	44
9. Meyhane.....	46
10. Mezarlık.....	51
11. Bayram.....	54
12. Hasbihâl (Sohbet).....	57
13. Selma.....	60
14. Merhum İbrâhim Bey.....	62

15. Azim.....	66
16. Seyfi Baba.....	68
17. İnsan.....	72
18. Kör Neyzen (Ney Üfleyen Kör).....	75
19. Acem Şâhı (İran Şâhı).....	77
20. İstibdâd (Baskıcılık).....	81
21. Hürriyet.....	87
22. Kocakarı ile Ömer.....	89
23. Ezanlar.....	94
24. Canan Yurdu.....	97
25. Bir Mersiye (Bir Ağıt).....	99
26. Dirvas.....	102
27. Mahalle Kahvesi.....	105
28. Köse İmam.....	116
Nazım Parçaları	121
29. Ressam Haklı.....	121
30. Bir Mezar Taşına Yazılmıştı.....	122
31. Bir Resmin Arkasına Yazılmıştı.....	123
32. Şair Huzurunda Münekkid (Şair Katında Tenkitçi).....	124
33. Bu da Bir Mezar Taşı İçin Yazılmıştı.....	125
34. Gül, Bülbul.....	126
35. Tercümedir (Çeviridir).....	126
36. Tercümedir.....	127
37. Hüsrân-ı Mübîn (Apaçık Bir Zarar).....	127
38. Ahiret Yolu.....	128
39. İstiğrak (Gark Olmak).....	131
40. Âmin Alayı.....	133
41. Hasbihâl (Sohbet).....	135

42. Bebek yâhud Hakk-ı Karâr.....	137
43. Yemişçi İhtiyar.....	141
44. İtiraf.....	142

İkinci Kitap SÜLEYMÂNİYE KÜRSÜSÜNDE

45. Süleymânîye Kürsüsünde.....	145

Üçüncü Kitap HAKKIN SESLERİ

46. «İlâhî, Emrinin Âvâre Bir Mahkûmudur Âlem».....	183
47. «Geçenler varsa İslâm'ın Şu Çiğnenmiş Diyârından».....	187
48. «Üç Beyinsiz Kafanın Derdine, Üç Milyon Halk».....	190
49. «Âtiyi Karanlık Görerek Azmi Bırakmak...».....	196
50. «Yâ Rab, Bu Uğursuz Gecenin Yok mu Sabâhı?».....	199
51. «Olmaz ya... Tabî'î... Biri İnsan Biri Hayvan!».....	201
52. «Bir Zamanlar Biz de Millet, Hem Nasıl Milletmişiz».....	203
53. «Bir Yığın Kundakçıdan Yangın Görenler Milleti».....	206
54. «Çık da Bir Seyret Baharın Cûş-ı Rengâ-Rengini».....	209
55. Pek Hazîn Bir Mevlid Gecesi (Pek Hüzünlü Bir Mevlit Gecesi).....	211
Enîs-i Rûhum Âkif'e, (Can Dostum Âkif'e,).....	212

Dördüncü Kitap FÂTİH KÜRSÜSÜNDE

56. -I- İki Arkadaş Fâtih Yolunda.....	217
56. -II- Vâiz Kürsüde.....	231

Beşinci Kitap HÂTİRALAR

57. «Ey Bunca Zamandır Bizi Te'dib Eden Allah».....	279
58. Uyan!.....	281

59. «Ne İrfandır Veren Ahlâka Yükseklik Ne Vicdandır».....	283
60. «Müslümanlık Nerde! Bizden Geçmiş İnsanlık Bile...».....	285
61. «Nihâyet Neyse İdrâk Ettiğin Şey Ömr-i Fâniden».....	287
62. «Biz ki Yarmıştık Şu'ûnun En Büyük Ummânını».....	289
63. «Şehâmet Dîni, Gayret Dîni Ancak Müslümanlık'tır».....	291
64. El-Uksur'da.....	293
65. Berlin Hâtıraları.....	297
66. Necid Çöllerinden Medine'ye.....	318

Altıncı Kitap ÂSİM

67. Âsım.....	327

Yedinci Kitap GÖLGELER

68. Hüsrân (Acı).....	417
69. Şark (Doğu).....	418
70. Alınlar Terlemeli.....	422
71. Umar mıydın?.....	424
72. Mehmet Ali'ye.....	426
73. Hâlâ mı Boğuşmak?.....	427
74. Yeis Yok! (Ümitsizlik Yok).....	430
75. Azimden Sonra Tevekkül.....	432
76. Süleyman Nazîf'e.....	435
77. Bülbül.....	437
78. Leylâ.....	439
79. Firavun ile Yüz Yüze.....	441
80. Şehitler Âbidesi İçin (Şehitler Anıtı İçin).....	447
81. Vahdet (Birlik).....	448
82. Gece.....	450
83. Hicran (Ayrılık).....	453

84. Secde.....	455
85. Hüsâm Efendi Hoca.....	457
Kıtalar	458
86. Kıssadan Hisse.....	458
87. Resmim İçin.....	458
88. Resmim İçin.....	459
89. Tebrik (Kutlama).....	459
90. Tebrik.....	460
91. Safahat İçin.....	460
92. Resmim İçin.....	461
93. Sa'dî'den Tercüme (Sadî'den Çeviri).....	461
94. Mevlid-i Nebî (Hz. Muhammed'in Doğduğu Zaman).....	462
95. Çocuklara.....	462

96. Bir Arıza (Bir Dilekçe).....	463
97. Bir Gece.....	465
98. Ne Eser Ne de Semer.....	466
99. Derviş Ahmed.....	467
100. Said Paşa İmamı.....	470

Yine Kıtalar	475
101. Resim İçin.....	475
102. Nefs-i Nefis (Nefsin Kendisi).....	475
103. Yaş Altmış!.....	476
104. Nevruz'a.....	476
105. Neredesin.....	477
106. Tek Hakikat (Tek Gerçek).....	477
107. Hayat Arkadaşıma.....	478
108. Sanatkâr (Sanatçı).....	479

Kaynakça	487

Ön Söz

Türk edebiyatının yetiştirdiği mümtaz şahsiyetlerden Mehmet Akif Ersoy'un Müslüman Türk milleti özelinde tüm İslâm âlemine sunduğu abidevi şaheseri Safahat, yayımlandığı tarihten bu yana kıymetini hiç yitirmemiş; aksine, zamanın akışında benliğini kaybedip yozlaşan zihniyetleri özüne döndürecek, haktan sapan düşünceleri aydınlatıp doğru yola iletecek güce sahip olduğundan –ve hatta iman ateşi zayıflamış kalpleri yeniden alevlendirecek fikirleri bir kor hâlinde bünyesinde barındırmakla– fevkalade değerlenmiş bir eserdir.

Eserin mahiyetine erişebilmek için eserde yer alan her parça tetkik ile idrak edilmelidir. Bu bağlamda Akif'in inanç ve düşünce dünyasını tanımak, sanatı ve diline aşına; kişiliğine dair bilgi sahibi olmak, meramını anlamak, velhâsıl Akif'e vâkıf olmak gerekir. Bizden önce Akif ve Safahat üzerine araştırmalarda bulunan saygıdeğer pek çok hocamızın, büyüğümüzün gölgesinde bu çalışmanın da aynı düsturla yürütüldüğünü ya da en azından buna azami gayret gösterildiğini naçizane ifade eder, buna rağmen çalışmamızda rastlanabilecek kusurların mazur görülmesini dileriz.

Safahat'ın muhtevası son derece geniş olup hitap kitlesi de bu kapsamla paralellik gösterir. Nitekim Safahat'ı meydana getiren 108 manzume toplumun her yaştan ve her kesiminden tüm bireylerinin

sosyal hayatına, fikir ve manevi dünyasına dair hissiyat ve malumat içerir. Şöyle ki bu eserde, aile ocağında ebeveynlerin evladına, okullarda öğretmenlerin öğrencilerine, camilerde imamların cemaate, orduda komutanların askerlerine ve en nihayetinde her ferдин nefsine öğreteceği, sahip çıkacağı umdelerden oluşan bir hazine mevcuttur. Lâkin bu hazinenin membaından çıkarılarak önce bir insanların akıllarında ve kalplerinde, sonra toplumun ruhunda işlenip vücut bulması daha mühimdir. Bu düşünceyle, tabiatına uygun olarak birtakım merhalelerden geçip değişen ve yenilenen dilimizin Safahat’ın lisanından uzaklaştığı tespit edilince evvela Safahat ile “Âsım’ın Nesli” arasındaki bu ince dil perdesinin kaldırılması gerektiği gerçeği fark edilmiş, bilahare tarafımızda böyle bir çalışma hazırlama ihtiyacı hissedilmiştir.

Safahat’ın bölümleri tek tek incelenip bir bütün olarak değerlendirildiğinde Mehmet Akif’in üzerinde ısrarla durduğu, en çok önem verdiği konuyu: “Ömrünü hakikate adayıp Allah’la geçirmeye mecbur olan beşerin, ihtiyacı olan vasıfları tespit, temin ve muhafaza etmesi” şeklinde tanımlamak eksik olsa dahi yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla bizim de çalışmamızı sürdürürken edindiğimiz esas gaye bu eksende şekillenmiştir. Maksudımız, Safahat’ın altıncı kitabında anlatılan bir dizi hadiselerle hususiyetlerinin tek tek ortaya koyulduğu ideal neslin timsali “Âsım” gibi kâmil bir şahsiyeti hakikatte vücuda getirecek tohumları günümüz neslinin ruhu saf, zihni parlak gençlerinin benliklerine atarak yeşertmek ve doğacak varlığın kendini koruyup ebediyen yaşatabilmesini sağlamaktır.

Safahat’ın, Akif’in dil ve üslup özellikleri gözetilerek, günümüz Türkçesiyle nesre aktarıldığı bu çalışmayla hedeflenenlerden bir diğeri de, günümüz Türk-İslâm dünyasına –kati surette layık olmadığı hâlde– maruz kaldığı türlü sıkıntılardan, ayrışmalardan ve anlaşmazlıklardan kurtulabilecek azmin, inancın ve ruhun, varlığında mevcut olduğu bilincini ve duygusunu tekrar kazandırmak; bu bilinci, düşünen her aklın ve bu duyguyu, hisseden her yüreğin derinliklerine

ziyadesiyle kazımdır. Bu bakımdan elinizdeki kitap, mazide istikbali için binlerce zahmete katlanan, istiklâli uğruna cefa çekip türlü zulümler gören ecdadımızın mücadelesinin bir köşesinde ve gaflet uykusunda olanların uyanışında muhakkak surette tesiri olan Safahat’la aynı vazifeye taliptir. Zira bu eserde ifade edilen her bir düşünce merhum Akif’e aittir ve o “her ne demişse görüp de söylediğinden” burada yazılanlar onun ciddiyetine yakın bir hâletiruhiye ile okunmalı yahut buna itinalı olunmalıdır.

Bu çalışmayla Safahat’ı aslından okumaya merak uyandırarak eserin kaleme alındığı yılların dil, kültür ve tarihini öğrenmeye teşvik etmek ise nihai beklentimizdir.

Tüm bu temennilerin ardından, bizzat tanışmamış olsam da, eserleri vasıtasıyla gönül bağı kurduğum Sayın Mehmet Ertuğrul DÜZDAĞ’a; Safahat’a ve Akif’e dair aktardığı değerli bilgileriyle bana böyle bir eser hazırlama fikrini veren hocam Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU’ya, kendilerinden Türk dilinin tüm özelliklerini, gayretim elverdiğince, öğrenmeye çalıştığım hocalarım Prof. Dr. Hatice ŞAHİN ve Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA’ya, eserdeki birtakım Arapça ve Farsça yapıların tercümesinde bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım hocam Prof. Dr. Sadettin EĞRİ’ye ve üzerimde emeği olan diğer tüm hocalara, akademisyenlere; bugünlere gelene kadar dişini tırnağına takıp her türlü desteğiyle yanımda olarak büyük bir sabır örneği gösteren anneme ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gök kubbede bir hoş sadâ olabilmek ümidiyle...

Hasan Küpeli
Bursa, Nisan 2025

BİRİNCİ KİTAP
SAFAHAT

*Evladım Mehmet Ali'ye¹
sevgimin hatırasıdır.*

¹ **Mehmet Ali:** Müşir (Mareşal/Deniz Mareşali) Ratip Paşa'nın oğlu. Akif'in özel ders verirken tanıdığı ve çok takdir ettiği bir öğrencisi.

Kâri'e (Okuyucuya)

Sevgili okuyucu, Őu karŐında duran Őiirlerim ne kimliktedir bana sor, sana ben söyleyeyim. Bir yığın söz ki, becerisi sadece samimiyeti- [dir]. Ne yapmacık bilirim, çünkü ne sanatçıyım. Şiir için “gözyaŐı” derler, onu bilmem. Fakat bence bütün eserlerim güçsüzlüğümün gözyaŐısıdır! Ağlarım, ağlatamam; hissedirim, söyleyemem. Kalbi- min dili yok, ondan ne kadar rahatsızım! Eğer sana hisli bir yürek lazımsa oku; oku, çünkü iki söz yazdımsa onu yazdım.

Fâtih Cami'i

Alçak düşünceler dinsizliğiyle dirilerek toplanmış yerde yatar-ken, bu dehşet verici itiraf heykeli devirleri yarıp yükselmiş. Geçmiş zamanlar, siyah renkli sapkın bir bulut şeklinde, bir an [bile] durmadan, etrafından kaçır; gelecek zaman, hakikat ışığıyla dolu bir sabah gibi üzerinden doğar, sonsuza kadar binlerce nur saçır. Kol açmış her minare sanki yürekli bir umut [olmuş], ilâhî meclisin inceliğini kucaklamak ister! O pencereler, bakışlardan gizli, görüşmeye dalmış, birer gözdür ki önünden sırlar perdesi sıyrılmış. Bu kutsal tapınağın üstünde akın akın parlak ruhlar, bu yüce kubbenin altında dalga dalga coşan ışıklar... Sabahın uykulu ruhu sanki ceset şekline girmiş ya da ilâhî güzellik, Sînâ¹ rengi olup gökyüzünden toprağa inmiş! Doğa, karanlığı örten perde olmuş uykuya dalmışken, o, sanki gecenin nurlu kalbidir, uyanık durur. Evet, bir kalptir, âşığın coşmuş bir kalbidir ki içinden her an bin zikir iniltisi yükselir. Yüzünden İslâm'ın göğsündeki² anlamı görünür. O göğsün nefeslerinin bereketiyle sanki bir yığının taş ayağa kalkmış da, yükselmiş de bir nur simgesi olmuş. Nasıl nur simgesi olmaz [ki]? Şu pek sakin duran duvar asırlar geçti, bir kere olsun bıkmadan, hâlâ yanlım, saldırının önünde göğüs germektedir. Bu bir tapınak değil, Allah'a yükselmiş kulluktur; bu bir

¹ **Sînâ:** Mısır'da Sînâ yarımadasının güneyinde, Hz. Musa'nın dileği üzerine Allah'ın nurunun tecelli ettiği ve Hz. Musa'ya Tevrat'ın verildiği dağ. (Burada bu hadiseye telmih yapılmıştır.)

² Buradaki "İslâm'ın göğsü" ifadesi, şiirdeki "*Sadr-ı İslâm*" ibaresini karşılamakta olup esasen "Müslümanlığın en parlak devri olan Hz. Peygamber ve dört halife zamanı"nı işaret eder.

seyir yeri değil, Allah'a ulaşan¹ bakışların kafilesidir. Şüphesiz, gökyüzünden inmemiştir, fakat gökle ilgilidir. Yeri olmayan bir bereketin görüntüsünü içerir.

*
* *

Bir saflık patlamasıdır ki ruhumun sevgilisidir, sabahı pek severim, en güzel zamanımdır. Gökyüzünün eli, gecenin örtüsünü henüz açmamıştı; meltem rüzgârı da sakin uykusundan daha ayılmamıştı, müezzinin namaza çağıran henüz uyanmış hüzünlü sesi, ruhlar âleminde yankılandı. İçimi dalga dalga saran bir coşkunluk... Ezanı beklemez oldum; ufuklar aydınlanmadan, karanlığı göğsüne çekmiş yatan sokaklardan tam bir aşk ve muhabbetle geçtim. Önümde bir meydan görüldü; anladım, Fatih'e gelmiştim. Azıcık gidince camiye baktım ki uyanık, bekliyor! Artık onun ışıklı göğsüne sokuldum, ön-deki maksureciklerin² birine oturdum.

İbadet âleminin yıldızlarını gösteren kandillerini, o parıl parıl dizilmiş ışık kabilelerini görünce hatırıma çocukluk zamanlarım geldi... O saatte orada neler düşündüm bilerseniz!

Sekiz yaşında kadardım. Babam gelir: "Çocuklar, bu gece sizinle erkenden camiye gitsek. Giderseniz gelin ama namazda uslu durun; amacınız yaramazlıksa işte ev, oturun." deyip benimle beraber kardeşimi alırdı. Namaza durdu mu hâliyle peşimi koyverir dalar giderdi. Ben artık başıboş kalınca, hasırlar üstünde ne coşkuyla koşardım! Hayal otuz sene önceki hâli önümden geçirdi. Ben artık yanımda [şu manzarayı] görmeye başladım: Beyaz sarıklı, temiz, yaşça elli beş var yok; vücudu zinde fakat saç, sakal fazlasıyla ak; arslan yüzlü bir adam, yanında pek yaramaz³ küçücük bir kızcağızla, edeple namaz kılar. Yeşil sarıklı bir oğlan ki başta püskül yok. Fesin imamesinde

¹ Buradaki "Allah'a ulaşmak" eylemi "Allah'ın, müminlere vadettiği görünüşüne, tecellisine mazhar olmak" şeklinde düşünülmelidir.

² **Maksure:** Camilerde etrafı parmaklıklarla çevrili yüksek yer.

³ Âkif Bey'in kendinden iki yaş küçük Nuriye adında bir kız kardeşi vardır. (Düzdağ, Safahat, (2009), s. 6. d. 15a.)

sade bir boncuk bağı! Sarık hemen bozulur, sonra şöyle bir dolanır; biraz geçer yine bayrak misali dalgalanır! Koşar koşar duramaz. Sonunda “âmîn” denir, namaz biter. O zaman o seçkin yaşlı, kalkarak çocukları alır, oğlan önde fener çeker. Eve gelir yorgun düşer. Pek sakin, derin bir uykuya dalar...

Derken bu hoş anılar aslına çekildi, artık gerçeğin o yoğun çehresi karşımda görünmeye başladı; zaten hayali dinlemeye de zaman kalmadı. Sağım, solum, önüm, arkam huşûya¹ dalmış adam[lar]ın gölgeleri [ile dolu] iken, bir ses yüksek olarak, o mütevazı kâinatı yerinden oynattı; uzak[lar]ı mahşer âlemine döndürdü gitti! Saflar ayakta birbirine bağlı gürültülü dağlar gibiydi. Her birinden göğsü yaralı birer acıdan yakarma, birer üzüntü yakarışı duyuldu ki o inleyiş, Rahmetin kalbini sızlattı! Sonra o dağlar yüce makamda eğildi; sonra o dağlar Allah korkusuyla secdede göründü. Allah, lütfuyla her birini kaldırıncı, o dağlar da ellerini gökyüzüne doğru açtı. O anda yüreklerden öyle bir feryat koptu ki ruhum o dehşeti sonsuza kadar hatırlayacak. İnleyen hüznü sesler bir ara kesildi... Arş’a kadar yüksele o yanıp yakılmaya, o coşku içindeki iman[a] ne oldu? Evet, işte [nihayet] Allah’ın rahmeti coşarak bütün yüreklere kubbeden aynı duygu serpildi: İnanma duygusu.

30 Receb 1326 / 14 Ağustos 1324 (26 Ağustos 1908)

¹ **Huşû:** 1. Varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve cazibesine kaptırma. 2. Alçakgönüllülük gösterme, tevazu. 3. Allah’ın azameti karşısında kulun alçak gönüllü olup nefsinin hor ve hakir görmesi, yüreği ürperme ve korku ile dolu olarak Cenâb-ı Hakk’a boyun eğmesi.

Kaynakça

- Çantay, Hasan Basri (1966). *Âkifnâme*, İstanbul: Ahmed Said Matbaası.
- Düzdağ, M. Ertuğrul (2014). *Mehmed Âkif Hakkında Araştırmalar, I, II, III*, İstanbul: Marmara Üniversitesi, İlahiyat Vakfı Yayınları.
- Düzdağ, M. Ertuğrul (2009). *Safahat, Eski ve Yeni Harflerle Karşılaştırmalı Neşir ve Safahat Dışında Kalmış Şiirler*, İstanbul: İz Yayıncılık.
- Ebû Dâvud (2013). *Kitâbü’l-Edeb, (Çeviren: Ahmet Necati Yeniel, Hüseyin Kayapınar)*, İstanbul: Şamil Yayınları.
- Edib, Eşref (1939). *Mehmed Akif - Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları (2 Cilt)*, İstanbul: Asar İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı
- Fikret, Tevfik (1928). *Tarih-i Kadim, Doksan Beşe Doğru*, İstanbul: Nümune Matbaası.
- Kam, Ferid (1913). *Dini, Felsefi Musâhabeler*, İstanbul: Sırat-ı Müstakim Matbaası.
- Kemal, Namık (1978). *Evrak-ı Perişan*, (Hazırlayan: Raif Karadağ, Ömer Faruk Harman), İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- Kortantamer, Tunca (1986). “Mehmed Âkif ile Sa’dî Arasında Muhteva ve Anlatım Tekniği Açısından Bir Karşılaştırma Tekniği Denemesi”, *Ölümünün 50. Yılında Mehmed Âkif Ersoy*, ss. 89-134, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Kuntay, Mithat Cemal (2012). *Mehmed Akif - Hayatı, Seciyesi, Sanatı*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- Munâvî (1938). *Feyzu’l-Kadîr*, Kahire: Matbaatu Mustafa Muhammed.
- Müslim (2006). *İman Kitabı, (Hazırlayan: Saffet Bakurcu, Çeviren: Muhiddin Okumuşlar)*, Konya: Armağan Kitaplar.
- Nazif, Süleyman (1925). *İki Dost*, İstanbul: Kanaat Kütüphanesi.

- Nazif, Süleyman (1924). *Mehmed Âkif, Şâirin Zâtı ve Âsarı Hakkında Ba’zı Ma’lûmât ve Tedkikat*, İstanbul: Amedi Matbaası.
- Nuaym bin Hammâd (1993). *Kitâbu’l-Fiten*, (Hazırlayan: Süheyl Zekkâr), Beyrut: Darü’l-Fikir.
- Sebîlürreşâd 1912-1925* (2016-2021). Cilt 8-25, Sayı 183-641, İstanbul: Bağcılar Belediyesi Yayınları.
- Sırâtülmüstakîm 1908-1912* (2012-2016). Cilt 1-7, Sayı 1-182, İstanbul: Bağcılar Belediyesi Yayınları.
- Yıldız, Özgür (2012). “Halkalı Ziraat Mektebi’nin Tarihçesi”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Cilt 5, Sayı 4, ss. 293-306.

Çevrim İçi Kaynaklar

<https://islamansiklopedisi.org.tr/>
<https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf>
<https://lugatim.com/>
<https://sozluk.gov.tr/>

“ÂSİM’İN NESLİ”NE SAFAHAT’IN NESRİ

Türk edebiyatının ve düşünce dünyasının en önemli şahsiyetlerinden Mehmet Akif Ersoy’un kaleme aldığı Safahat, yalnızca bir şiir kitabı değil, bir milletin ruhunu yansıtan zamansız bir başyapıttır. İman, ahlâk, adalet ve hakikat mücadelesi üzerine kurulu bu eser, yayımlandığı günden bu yana toplumsal değerleri koruma ve nesillere aktarma görevini üstlenmiştir.

Safahat, toplumun her kesimine hitap eden 108 manzumeden oluşur. Anne-babadan evlada, öğretmenden öğrenciye, imamdan cemaatine, komutandan askerine kadar her bireyin kendi dünyasında anlam bulabileceği umdelerle doludur. Mehmet Akif’in feryadı, yalnızca bir çağrışı değil, maziden geleceğe uzanan bir bilinç uyanışını temsil eder. Bu eser, iman ateşi sönmüş kalpleri yeniden alevlendiren bir kor gibidir.

Bu çalışma, Safahat’ın anlam derinliğini günümüz Türkçesiyle, yalın ama ruhunu koruyan bir anlatımla ele alıyor. Akif’in Âsım’ın Nesli ile şekillendirdiği ideal gençlik ruhunu anlamak ve yeni nesillere aktarmak amacıyla hazırlanan bu kitap, hakikate adanmış bir ömrün, iz bırakacak sözlerle dönüşmesini sağlıyor. Safahat yalnızca bir kitap değil, bir diriliş hareketidir.

Bu eser, düşünen her akla ve hisseden her yüreğe hitap etmektedir. Çünkü Akif, ne söylediyse görerek ve yaşayarak söyledi. Okuyucusunu ise bu ciddiyete ve hakikat yolculuğuna davet etmektedir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-5905-07-9

9 786255 905079